

TINE Rådgiving

Friskare Geiter

Kostnads-og nyttevurdering på gardsnivå

Gunvor Elise Nagel-Alne

Paul Steinar Valle

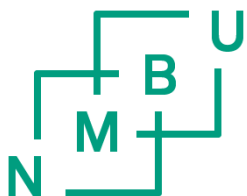
Liv Søilverød

Leif Jarle Asheim

J.Brian Hardaker

Dag Lindheim

Geitedagane 2014, Jølster 22.-24. august 2014

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

NILF

Norwegian Agricultural
Economics Research Institute

Disposisjon

- Økonomiske konsekvenser av å delta versus ikke delta
- Betydningen av offentlig programstøtte i Friskere Geiter

Informasjon frå

- Spørjeskjema til 24 bønder frå heile landet
- Geitekontrollen og Effektivitetskontrollen Geit
- Data frå minst to år før til minst to år etter sanering (minimum 5 år)
- Studie av sanering og effekt på melkeytelse, Hardeng 2009
- NILF, Årbok for planlegging i landbruket
- Ekspertar

Kostnader

- Snapping og oppal av kje
- Investeringar i bygningar
- Auka fôrkostnader sidan geitene yter meir
- Andre (veterinær, melkepulver...)

Nytteverdiar

- Fridom frå tre kroniske, smittsomme sjukdommar (CAE, byllesjuke, paratuberkulose)
- Auka melkeytelse
- Forbetra melke kvalitet
- Lågare påsett-kostnader

TINE Rådgiving

Utrekning av Nytteverdi (Netto Nåverdi)

- Verdien av Friskare Geiter p.t.
 1. Tre tidshorisonter (5, 10 og 20 år)
 2. Tre ulike kvotestørrelser – ulike Nytteverdier
 3. Effekt av offentlig programstøtte på Nytteverdien

TINE Rådgiving

Nytteverdi (Netto Nåverdi) Investeringsår 2009 (NOK) -med programstøtte

	Kvote (L)		
	30 000 L	50 000 L	70 000 L
5 år etter investering			
Forventa Netto Nåverdi	-208	-196	-185
Sannsynlighet for neg. resultat	98%	92%	84%
10 år etter investering			
Forventa Netto Nåverdi	-15	124	263
Sannsynlighet for neg. resultat	55%	25%	15%
20 år etter investering			
Forventa Netto Nåverdi	297	646	994
Sannsynlighet for neg. resultat	5%	1%	0.6%

TINE Rådgiving

Netto Nåverdi Investeringsår 2009 (NOK) -uten programstøtte

	Kvote (L)		
	30 000 L	50 000 L	70 000 L
5 år etter investering			
Forventa Netto Nåverdi	-378	-479	-581
Sannsynlighet for neg. resultat	100%	100%	100%
10 år etter investering			
Forventa Netto Nåverdi	-185	-158	-132
Sannsynlighet for neg. resultat	94%	81%	70%
20 år etter investering			
Forventa Netto Nåverdi	128	364	598
Sannsynlighet for neg. resultat	23%	9%	6%

Kva påvirkar lønnsomheten mest?

Positiv påverking

- Programstøtte frå Friskare Geiter
- Kvote (stor kvote gir betre resultat)
- Besetningar med høg arbeidsinnsats timar/geit (uavhengig)

Negativ påverking

- Høg arbeidsinnsats i saneringsåret og året etter
- Bygningsinvesteringar relatert til sanering
- Kvote (små besetningar tener relativt mindre på sanering enn store)

Konklusjon

- Kvotestørrelse og tidshorisont på investeringar, er avgjerande for nytten av Friskare Geiter
- På gardsnivå er Friskare Geiter prosjektet forventa å vere lønnsomt over ein 10 års periode – i gjennomsnitt og så lenge programstøtte er medrekna
- Programstøtte frå Friskare Geiter prosjektet påverkar tydeleg lønnsomheten av Friskare Geiter på gardsnivå. Positiv nytteverdi først etter 15-20 år utan programstøtte

TINE Rådgiving

Takk for oppmerksomheten!